

razgovor sa dž. l. k. (vođen jednog snežnog, sparnog oktobarskog popodneva 29. IX. 2056)

sava dajmanov

- travestija, autopoeтика...

Džođe Luis Kafkes, ta neponovljiva legenda svetske književnosti, ta blistava svjetlost kraja milenijuma, zaista postoji! On nije samo san (kao što tvrde zlobnici), niti je Bog (o čemu maštaju njegovi poštovaci), a nije ni puki literarni simbol (o čemu cvrkuci knjiški moljci i drugi teoretičari). On je obično ljudsko biće, čovek koji u potpunosti pripada stvarnosti i svim srcem živi u ovom svetu: hrani se, hoda i leti, ima ruke, noge i rep, raduje se, plače i cveta, jednom rečju – on je nalik na svakoga od nas...

U to sam se uverila lično. Naime, uredništvo novosadskog časopisa *Polja ljubazno* mi je predložilo da tokom svog dvadesetogodišnjeg studijskog boravka u Mongoliji intervjujem najpoznatije ličnosti iz sveta nauke, svinjogojstva, istorijske prošlosti i budućnosti, deratizacije i prostitucije. Dogovoren je da ni jedan od tih intervjua ne bude duži od 15–20 cm (kartica?), kako bi bez problema ušli u štampu (?), te da se sva prikupljena tekstualna grada – analizovana, determinisana, cenzurisana i propraćena odgovarajućim ilustracijskim materijalom – objavi tačno tri decenije nakon moje smrti, 9. V 1845 godine, u specijalnom tematskom broju *Polja* posvećenom stogodišnjici žrtava nad fašizmom. Tako sam, naoružana metaforama i sinegohodama ovog poznatog časopisa, uspela da kontekstiram i sa drugom Dž. L. Kafkesom, koji je, inače, uz Abu Musu i Patrica Lumumbu, poznat kao jedan od najpovućenijih i najtajanstvenijih rukovodilaca Platonove Akademije »Bader-Majnhof«.

Susreli smo se u njegovom rodnom Dablinu na Vltavi, prestočni argentskog dela SFRJ Mongolije. Džođe Luis Kafkes živi u džinovskoj rakovoj kući na dnu mora, oko koje danonoćno plivaju školjke, alge, podmornice i globalni informacijski kodovi, i iz koje se – kroz betonske zidove i blindirane krovove – pruža nezaboravan pogled na panoramu Bagdada i antologiju Ugande. Njegov ljubavnik Koder fon Damjanenko, jedan od mnogih arhipoeta kojima je Dž. L. K. otkrio sve svoje tajne, dovezao me je do pomenute kućice i prijavio Interfonu (naravno, tek posle noći koju sam sa njim – tj. pod njim i nad njim – provela u sobi 5B hotela »Aušvick«: iako je bilo zagušljivo i toplo kao u nekoj ogromnoj pećnici, iako je crn, gust dim neprestano kuljao iz krematorijuma, ja sam smogla snage da se setim spasonosnog citata Cvetana Todorova, po kojem je sve to »alko-tekt inteligenčije, indirektno eksplicitna prvera odanosti genitalijama genija, jedini nemimetički model izlaska pred lice Istine, pred Svevideće Oko, pred Dž. L. Kafkesa«¹). Sa druge strane žice odjeknuo je neobičan, sasvim normalan glas, koji nas je pozvao unutra: pošto je moj pratilac žurio na obdukciju i degustaciju svojih prijatelja Venere Enciklopedije Luksemburg, Gargamela Visarionovića Hitlera i Kleopatre Albanije Hajdeger, ja sam istog časa udahnula vazduh, pričvrstila padobran i sama zaronila ka vrhu vode. Kada sam se obrela pred Džođseovim vratima, stresla sam sneg sa nogu i, popravivši frizuru, izašla u njegov stan.

On me je dočekao u kupatilu. Ljubazno se osmehnuo, začešljao protezu i pružio mi drhtavu ruku: na licu Istine, na njegovom licu, zadovoljno su poigravale bore, isprva u ritmu tvista, a potom u ritmu bugi-vugija (verovatno zato što su upravo oni te sezone bili u modi).

- Dobar dan – pozdravio me je jednostavno.
- Dobar dan – zagroktala sam i ja u znak pozdrava.
- Imate li kišobran? – začuo se njegov, tobož zabrinut, la vež.
- Kišobran je poderan – rekoh iskreno, iznenadena odgovorom koji mi je postavio.
- »Kišobran je poderan? Dodite nam sutradan!«² – trijumfalno je zakreketao genjalni umetnik.

U tom trenutku džinovska rakova kućica kao da se srušila na mene. Iako nikada nisam sumnjala u njegovu erudiciju, tek sada shvatih koliko se prezrivog, akauzalnog *nečudoreda* krije u tom ogromnom čovečuljku, u toj poštenjačini i veseljaku, u tom hohšta-

pleru: tek sada, najzad, poverovah u teološke parabole koje sam još davno čula u »G a y« klubovima Pnom Pena, Hararea i Montevidea, tek sada mi postade jasno kako će zaista morati da dodem sutradan. O gde si, gde si, Libijska Džamahirijo?

Sutradan.

Došla sam opet sama, obukla skije i izronila bez padobrana. Voda je, izgleda, čekala da prođe oseka, pa da zakuca na vrata Luisovog stana. Ali, vrata su već bila otvorena i ja sam bez najave zakarčila u predoblje. Scena se ponovila (išli smo na *play-back*), mada me on ovog puta nije čekao u kupatilu nego u haljini (gaćama?). Odlučila sam da sada ja prva postavim pitanje, ne bih li ga sprečila da me ponovo zezne: Intervju se nadao da će ga danas napraviti, naprave i ribe su cvrkutale u razbokorenim opustelim krošnjama, krošnje su južile da bi pao dan, *dan i tungo el vite gam džr k t u k*; jednom rečju – moralu sam napokon startovati.

Ja: Dobar dan!

Dž. L. K: Dobar dan!

Ja: Imate li krem »Ten-san«?

Dž. L. K: »Ten-san« nije dovoljan – dodite nam sutradan! Rekavši to njegov pogled me je ispratio do vrata i, pomalo razroko, ubacio u moju torbicu seriju reklamnih spotova »Nine Riči«, »Diora« i »Sanča Panse«. Zatim je hladnokrvno stresao perje i zavukao glavu u pesak.

Zaplakah...

Sutradan.

Treća-sreća, mislila sam, ali nisam bila u pravu. Jer, tog dana je na redu bio »Pelikan« (nalin-pero), sledećeg »Akvatan« (kozmetički preparat domaće proizvodnje), da bi se potom smenjivali padobran, novi stan, »Bekutan«, tobogan, i td. i t. sl., uvek propraćeni lapidarnim zaključkom: »Dodite nam sutradan!«

– E pa dobro – šapnula sam jedne tihе, tihane noći vetr, koji mi je poput nevidljivog ljubavnika – omče milovao kosu i vrat (nežno, najnežnije) – pristaču na tvoj zahev, pokoriću se Usudu, umočiš hleb u ranu; doći će SUTRADAN. Ali, prijatelju, samo jedno te molim: neka to zauvek ostane medu nama, u diskreciji, u lirskim stepama detinjstva, u džepovima, u toaletu...

Odgovor iz mraka bio je jasan, nedvosmisleni od dvosmislenosti...

Sutradan.

Ko zna koji je već bio dan, ali ja sam toga jutra, pod uticajem *Mreže čitanja*, najzad razradila plan (plan u kojem nije bilo mesta za »sutradan«, jer je prethodne noći u pomenutoj hotelskoj sobi Plan razradio mene; Plan, a ne Koder fon Damjanenko, što se više nikako nije moglo shvatiti kao deo neizrecivog Božanskog plana). Na auto-karti džungle pronašla sam Eskime, a zatim se helikopterom uputila u tom pravcu: ka džinovskoj rakovoj kući Džođsea Luisa Kafkesa. Dosad nisam imala mnogo sreće (radosno sam zaključila): sreća mi je, jednostavno, osmehnula led. Uopšte, čitav život ukazivao mi se kao ljubičasti trag tuge, greha i pokajanja, kao samoubitstvo iz zasede: grašak koji ne cveta, prepečena gibanica, sladoled koji se topi. Možda je sve to bezvredno, prepuno smisla, puvušila je Depresija navodeći me da skrenem sa staze, možda, možda i možda...

Ipak, dogodilo se nešto što me je otrgo iz zagrijala tih setnih misli i konačno pobedilo Crvenkapu u meni: pred mnom se, kao u »priči«, iznenada pojavio simpatičan par autostopera. Odmah sam ih primila u kabinu: on se zvao Drugi Svetski Rat, a ona Godzila Morsko Čudovište; oboje su bili umetnici, bezmalo književnici, obrazovani, potkovani i obrezani, i takođe su se – poslovno – uputili Dž. L. Kafkesu. Drugi Svetski Rat imao je zadatak da svom slavnom kolegi odseće bele ruke do lakata, te da mu posle skroji rukavice čvrsto se držeći tradicionalnih narativnih paradigmi (već pograde, on je bio obučar); Godzila je, opet, pripremala radioaktivne posledice (poslovice radijacije), pomoću kojih je mali Džođe Luis Želeo na vreme da obezbedi potomstvo i imenuje svog zvaničnog naslednika (kombinujući, naravno, antičku metriku – pre svega heksametar i elegijski distih – sa elementima kubističke figuracije i hemitonske pentatonike). Oni su me najzad osokolili: bili su tako beskrajni, tako veseli i ukusni, sve vreme su čavrljali dok sam ih punila benzinom i prokuvala pre upotrebe. Posebno ih je, tako destilisana, privlačila elisa mog helikoptera: njoj u čast u duetu su zviždakali čuveni film Džeka Trboseka *Fur Elisa* (nisu, međutim, zbog toga oboleli od elizije i hifereze kao izvesni neprijateljski oficiri).

Ploveći tako, razmenjivali smo iskustva: kako reći mnogo, a ne kazati ništa; kako ući sa tri, a izaći sa dve; kako napisati *kako*, a da se ne čita *kako*; kako se približiti cilju, ako se cilj udaljava od nas? Jer, naš cilj se (kako?) sve vreme udaljavao od nas (sa tri i sa dve, kroz mnogo i kroz ništa): ništa ne mari, zaključili smo, treba nastaviti pošto »optimizam uvek pobeduje: istinska sloboda je zavor i za one koji misle drugačije«³. Naravno, ovakva orientacija višestruko nam se isplatila, svi citati (kao i fuznote) pokazali su se tačni (jer, »onima koji se usude, ništa nije nemoguće«⁴):

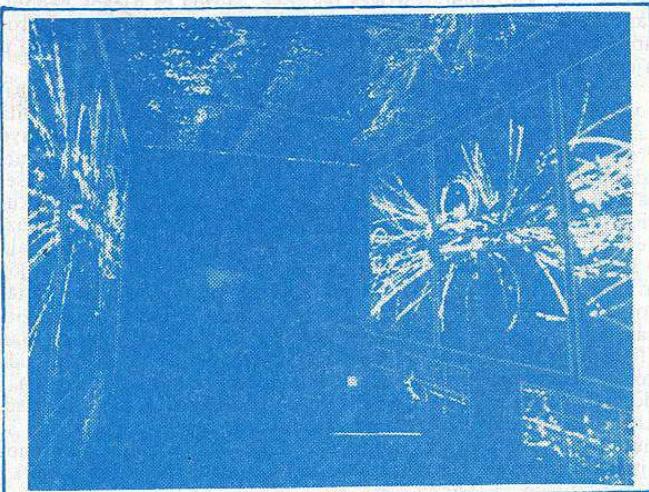
uskoro smo ugledali Džođseov stan! Džinovska r. kućica večera je grožđe, grožđe je spavalо na nebū, nebo je sejalo slamu,

slama je gasila vodu, a voda – voda je transkribovala džin, rakuvo kućicu sa vatrometa na kineski. Odjednom, u toj mističnoj transkripciji, shvatih sve onostrane slike i zaumne simbole, sva nepoznata značenja koja su se stvarala i ukrštala ovde: Džože se rada, Luis se razvija, Kafkes se umire; džinovska rakova kuća spremna je za razgovor, ona me je tih pozivala sebi talasajući se zamišljeno, bolno žuboreći u ritmu transkripcije. »I tek tada, taj beskrajni žubor poče mi ličiti na govor, i ja pokušah da razumem znake jezika kojim mi se obraćala, pokušah da raspoznam njene poruke. 'Zatvori oči i uši, odreci se starih čula', govorila je ona, 'udi u mene, osvoji moju unutrašnjost, ispuni me svu: uvešu te u Istinu, otkriće ti Savršenu Celinu Prirode, otkriće ti najveće tajne Svetu, Vasionu i Uma'«. Pogledah je još jednom i u magnovenju sve mi postade jasno: razgrnuh pramenove poetičke magle i udoh u predstoblje (Drugi Svetski Rat i Godzilla Morsko Čudovište, moji saputnici, mentor i roditelji, odlučiše da ostanu napolju, pred vratima, dok se rukopis moje posete ne završi).

Džože Luis Kafkes kao da me je očekivao. Prišao mi je malo nadmeno i samouvereno, ali sve se, ipak, odigralo drugačije nego prethodnih dana: ovog puta dvostruko sam ga preduhitila, horološki i semantički, izustivši samo kratko:

– Zdravo!

Moj pozdrav odjeknuo je kao eksplozija, kao Kupačice Kloda Monea, kao Kapital Johana Sebastijana Baha. Autor svih mogućih, svih znanih, neznanih i nepostojećih dela svetske književnosti, naprosto je zanemeo. Ne samo da nije znao šta da mi odgo-

vor, nego na sebi nije imao ni haljinu (gaće?), niti bilo kakav nakit. Očigledno zbunjen i zatečen, nervozno grickajući bradu koju nikada nije imao (zato sam ga u školi i zvali Miki Maus), vlažnim pokretom ruke uputio me je u spavaču sobu. Ne časeći časa, svukla sam odeći i požurila u krevet; tim diskursom otpočeo je naš Interview:

● *Kafkese, ne osećate li se na neki način čudno? Na primer – koliko je sati, može li se umetnost formirati od građe koju sačinjavaju njene sopstvene greške i manjkavosti, da li mislite da su Sirene u stvari nimfomanke i sl...?*

– To je, po mome osećanju, veoma važan kompleks pitanja. Jer, poznato je da postoje četiri dimenzije, i da se u šestoj susreću Poezija, Seks i Haos. Kao kada, recimo, uđete u poznati budimski restoran »Zlatni jelen« (»Aranyszarvas« etterem, Szarvas ter 1), naručite srneću čorbu, čuđe od zeće džigerice i medvede pršut, zatim predete u Peštu i u najboljoj srednjoevropskoj poslastičarnici (»Vorosmarty« cukrászda, Vorosmarty ter 7) pojedete dva išlera, marcipan i pola šuhajde, i na kraju, kao član dobrotvorne misije Crvenog krsta (ili Crvenog polumeseca), male Vijetnamece nahranite bombama, a gladne Afrikance napojite naftom. Uostalom, treba samo pogledati »Galimarove« ili »Brokhausove« bedekere, »Službeni list SAPV«, klonirane embrione, Adresar pisaca SFRJ, cenovnike amsterdamskih javnih kuća, spise Maksima Gorkog, Miroslava Krleže, Fjodora Dostojevskog, strujomere i telefonske imenike, pa čete razumeti zašto...

● *Izvinite što vas prekidam, odmah ću vas ponovo uključiti, ali čini mi se da je nekoliko sintagmi izostavljeni sa vašeg spiska... .*

– Zašto? Pa još su Mornar Popaj, Divlji Zapad i Georg Wilhelm Hegel u svojoj simfoniji Gramofon u Sidneju otvorili taj problem. Setite se, već na prvoj stranici glavni junak, car svih životinja Džože Luis Kafkes, razmišlja: »Nobelova nagrada!? Ona me uopšte ne zanima. Pa, molim vas, ni jedan lav je nikad nije dobio, čak ni pišući pod pseudonimom Tolstoj! I tako, u tom tonu, i dalje sam sa sobom priča pomenući junak sve dok mu daktilografskinja nije pomoći heftarice zauvek zatvorila usta. Ipak, pre toga je još uspeo da se ispovedi (davolu, markizu Donatijenu de Sadu, kome bi drugom?); manirizam je, po njemu, jedan – umetnički – vid savršenstva, tajanstveni put do novih prostora, do ONOSTRANOG,

NEIZRECIVOG i ESHATOLOŠKOG, uvod u ISKONSKU NOĆ BIĆA, slika same DUBINE; jer (ispoveda se on kelnerici u bifeu na uglu), moć umetnosti nije u verodostojnosti, istini, činjenicama, imitaciji »stvarnog«; naprotiv, ona je privid, iluzija, san, lepa i čarobna laž (to je njena suština, u tome je njena moć). A vama, draga moja, bilo bi bilje da promenite prozu, jer ja sam star, bolesti i iscrpljen mladi pisac-modernista, i klasičan položaj me strašno zamašta (»svaki modernizam nastaje iz negacije prethodećeg klasicizma«); pokušajte se popeti na mene, ili sedite u moje krilo, tako će mi biti lakše i možda ću izdržati do kraja...

● *Ma nemojte! Ne želite, valjda, da upotrebim i usta? Kako ću vas onda intervjujati, kako ću vam postavljati pitanja? Ne zanoscite se ni maštarijama o ručnoj tehniци, ma koliko vas takva ideja uzbudivila: moje ruke u ovom trenutku posvećene su, doduše, vama, ali na jedan drugaćiji način – leva pridržava hartiju, a desna beleži vaše odgovore, zar ne?*

– Ne znam. O svemu tome vodio sam mnogo više računa pre tri – četiri decenije. U to vreme aktivno sam se bavio tenisom, mislim da sam zauzimao peto mesto na spisku za likvidaciju koji je svojevremeno formiran u vašingtonskoj tvrdavi Kremelj. Ugovor me je vezivao za madriski »Real«, ali trener i glavni urednik često su mi dodeljivali mesto centarfora, tako da sam uspeo postići i jedan gol. To se zbilo 29. XI 2365. na evropskom prvenstvu u Teheranu, kada sam sa preko četrdeset metara matirao slavnog Jašina, dok je ajatolah Homeini oduševljeno poskakivao i cičao u svojoj loži (a dr Lili Brik i dipl. ing. Ema Bovari ga dirkale i štikale ispod odore). Jašin taj kiks nikada nije preboleo, posebno kada su mu sekundanti otkrili da je njegov potec pešakom na D5 predstavljao grub previd i da je za remi bilo dovoljno povući topa na F8; u svakom slučaju, tog dana je zauvek okončana njegova sportska karijera: rekavši zbogom košarci, on je obukao crveni trik i plavi plašt, i pod pseudonimom Superman posvetio se borbi protiv Imperialističke Reakcije. Za mene je, opet, taj dan bio možda najsrećniji u životu: tada je otpočeo moj vratolomni uspon, tada su se preda mnom definitivno otvorila vrata blistave umetničke karijere. Menadžeri su me prosto obasipali ponudama i u narednih nekoliko meseci ja sam boksovao protiv Garija Kasparova (u veličanstvenom ambijentu Ahetatona, ispred Pikasove piramide, gde mi je Amenofis IV – nazvan Enhaton – poklonio svoju prekrasnu kćer, Majku Jevrosimu), zatim sam se susreo sa reprezentacijom Mohameda Alija i Č. Capilina, i najzad sa svetskim šampionom Immanuelom Kantom, koga sam 14. II 1336. pobedio u kraljevskom gradu Rasu, pred očima Stefana Dušana, budućeg »cara Srbljem i Grkom«. Posle ovih stilskih vežbi, Komisija za kulturu Saveza izviđača odobrila mi je izlazak na diplomski ispit: godinama sam naporno trenerao, decenijama radio na sticanju kondicije, vekovima usavršavao tehniku, milenijima vežbao pируetu i špagu, da bi, na kraju, moj pretposlednji nastup u Labudovom jezeru Alberta Ajnštajna ugledni list Književna reč 1984. godine ocenio da jedan od najosobenijih tekstova mlađe srpske književnosti (25. X, u br. 243), čije čitanje nalikuje čitanju zvezda na nebeskoj mapi (10. XII, u br. 246) i čiji je jezik oslobođeni subjekt koji ne izražava ništa osim sebe samog, tj. svetova koji se u njemu rađaju, transformišu i brišu (kako je to lepo primetio S. D. 9. IV 1986. u Glasu omladine)...

● *Uzbudljivo! Zaista uzbudljivo, fantastično, metatekstualno! Vaš život podseća na ukrštene reči, na lubenicu ili bojler: sličan je automobilu, sličan je nastavnim planovima rečnog brodarstva, sličan je Akademiji nauka i umetnosti, Fakultetu, književnoj kritici...*

– Da, da, on je kao grčka vaza! Vaza se razbije, ostaju noge u praznom hodu. Hod može biti dvostruk: mističan ili paradigmatičan, ali nikada nije sporiji od podmornice. Podmornica izranja, vidi se periskop, vide se novi izvori energije koji prisluškuju dijalog školjki i kitovih zuba. Školjke i kitovi zubi znaju ono što običan ljudski vrt nikada neće odnegan: umiju da vole svoj neuki, prevrtljivi narod, »jer ko ga ne bi voleo« sanjaju budući raj u kome će vladati prošlost, a sadašnjosti neće biti; ne traže utehu u crkvi. Vidite, draga moja, ja sam veoma voleo te stvarčice, sakupljao sam ih, milova, preparirao, fotografisao, mirisao i ukusao, hrano se njima: jedno vreme sam ih i prodavao, školjke i kitove zube, kitove zube i školjkinske zube, kitove školjke i zube, zube i školjkinske kitove, Zubine kute školjke, prodavao sam ih, a potom pravio ogrlice i odlazio u Nazaret, gde sam svake večeri te 30. držao predavanja o korenima i razvoju monoteističkih religija. Svake večeri te nezabavne 30. na Maslinovoj gori kraj Jerusalima svirali su legendarni »Bitlisi«, samo za mene, moje školjke i kitove zube, »samo da Dž. L. K. i njegovo društvo u čošku« (kako je jednom uviknuo Džimi Šaljapin Hendriks); još uvek im u ušima odzvanjuju boje njihovih stihova:

»U noći na plaži sijaju pikavci,
Talasi piče po obali,
Oko nas deru se zrikavci,
I jedno smo drugog probali.

Sijaju zvezde sa nebeskog svoda,
Kako da budem romantični junak?
Oko nas prljava, smrdljiva voda,
Iz guže čistimo pesak i šljunak...«⁽²³⁾

Sećam se dobro, cela pokrajina je plakala, jer njihove pesme bile su tužne, jer ih običan ljudski vrt nikada neće odnegovati: i zvezde i talasi i obala, takođe su bili samo eufemizmi, samo metafe trojgovih kobilja, koje sam bez trunke kajanja zloupotrebjavao, izrabljivao u klasnoj borbi. Zašto, pitaće neko (možda Jutarnji Bicikl ili Mišel Fuko)? Pa zato što ja u umetnosti obožavam neumernost, obilje, Haos (tj. naviši Red), raznovrsnost i iznenade: sve ono što je previše i što prekoračuje postojeće granice, čak i po cenu praznog hoda, čak i po cenu entropije, čak i po cenu grčke veze!

● Kada smo već kod klasičnih tema, recite mi šta mislite o parareferencijalnoj kinetičkoj formuli Aristotela Balkan-Vinetua ($H_2O + HCJ = \text{roman}$ zbijanja, $Geschichtenroman$; $CO_2 + FBI = \text{roman prostora}$, $Romanroman$; $LSD + Gulag - Klima = \text{roman karaktera}$, $Figurenroman$; četkica za zube + pomije = roman-reka, $Romanfleuve$; poligamija + genetski inženjer = monološko-asocijativni roman i t. sl.)?

— Poigrajmo se tom letilicom, poigrajmo se njenim ritmom! Ona je "Božanska Igra" jedan sat pre, ili čas-dva posle, uvek ostaje isto. Operimo zidove hrama (Don Kihot): ako vrelo gvođe utone u krčag vina, muzika nikada neće otkriti nešto Bitno. Čujmo taj zvuk (Odisej, božanski patnik): ko pomisli prvi, usniće taj san i vratiće se negde. Ako pride bliže, neće se pomeriti stene: ako ostanemo ovde, ako učinimo treće (nesrečni princ Hamlet). Ako postane prazno, ko će poverovati igri (večna Margarita): ako svi budu u Igri, ona postaje przna. Ako bude bez »ako«, nigde nas neće biti (Beket, Moloa, Godo); tad će sve biti čisto, kao Ideja — Dete: »upotrebi me do kraja, uništi moje telo, progutaj me u mraku!«⁵⁶ Jer, tehnika je važna, u prozi kao u seksu: ni strasni diletanatizam, ni hladna virtuznost (Ljiljana Čelovsek Brat). Da, tako je, draga moja: ostrašeno savršenstvo, to je naš mistični eros! Zato me privucute jače, snažnije obavijte noge: sada ubrzajte ritam; da, tako mi prija, taako...

● A... Ah... A!... A inače?

— K sožaljenju, ne dolgo mogoh uveseljatisja bezmijatežno sladostju: vskorje u mojoj duši silno srazistaju Boži — Eros, Morfej i Apolon. Na konec, Fros i Morfej, vtoriceju sopernikom svojim pobeđeni, pokoretsja jemu i mnje vidašesa nečajano javljenije: visokih holom, ozarenij svjetom lučezarnih obitateljih nebes, okolo njega gluhoje molčanje, glubočajša dremlijet tišina. No, na samom rogu etago holma stojit znajemij Bog, Apolon, i božestvenaja šerjego Harmonija: oni igrajut u zlatni struni svoja, sprovožajući sladostniju strojnost ih inilostiju slatkopjenija; ih okružuju neposredstveno devjat junih Boginja, jedina drugoj podobnih; niže sij proči Bozi i Boginji, i kralatij pritkij žrebec stojat... Mene zde objat smrtni strah i ja vozvah k im: spasite! Spasite, vsesilnaja Božestva, mečtanija Džojeza Luisa Kafkesa...⁵⁷

● Jasno. Međutim, vi se još uvek niste odredili prema mojoj suštinskoj dilemi: boranija ili papazjanija, literatura ili život; hoće li umetnost promeniti svet, ili svet permanentno menja nju (jesmo li sami u Svetmiru)? Hoćemo li ponovo ići četvoronoške ili čemo Saharu pretvoriti u plodnu žitnicu?

— Odgovor bi tu mogao biti telegrafski kratak: postoji specifična distorzija baroknih galaksija u svakom neartikulisanim kosmosu (A); sinantrops beše vrlo vrlo sličan svojim precima, primatima, a njegov veliki mozak (koji je središte viših nervnih delatnosti i naučno-ideološke umetničke kreacije) iznosio je 900-950 cm³ (B): uslovi bivstvovanja i struktura fikcije predsestirani su svojstvom egzistencije i esencije, te metodološki pristup sa bihevioralnih pozicija relativizuje alegorijski status forme (tj. modusa po kojem fikcija funkcioniše) (C).

Dakle, $A+B+C = 365:12 =$ Liotar-Paracelzusova definicija postmodernizma kao dekonstrukcijskog znaka *unutar* postojećeg interdisciplinarnog duhovno-gerontološkog sistema. Uostalom, o tome su vam sigurno govorili vaši saputnici Drugi Svetski Rat i Godzila Morsko Čudovište, čiji su čipovi i mikroprocesori programirani upravo na opisani način.

● Ipak, niste do kraja objasnili kako pravite zapršku...

— Izvinite što psujem, ali ovo mi liči na Kodera fon Damjanenku. Zbog čega vam je taj papagaj morao ispričati mojo najintimniju povest, koja je zapravo rezime tajanstvenog *Istraživanja sa vremenstvom*, parabola o Putu Inicijacije, o Jeziku, Svesti i Telu, Simbolima, Izvoru, Prosvetljenju (i stoga je namenjena samo adeptima). Hoćete da je odrecitujem? Pa je sam je znao još u zabavištu:

»U doba zatvaranja Sueckog kanala (recimo, 28. VII 2222) susreli se u vizantijskom predgradu Tenohtitlan sedam patuljaka, bide Mona Lize (lepe kraljice od Sabe), Hristova potkošulja i inženjer ljudske duše. Gde ćemo provesti noć, skrušeno je pitao bide. U časopisu *Time*, str. 51, ispred reportaže sa venčanja Hemfrija Bogarta i Beatriče Mesaline Karadordević, odgovorila je potkošulja. A inženjer je dodao (aludirajući na konceptualu i mail-art): i ja bih vam se pridružio, ali znam da je bolje sedam puta sa Snežanom nego jedanput sa sedam patuljaka. Jer ako je biblijska Deva začela ne zgrešivši, sorealistička dama ume da zgreši ne začinjući (u čemu treba sagledavati osnovnu prednost novih društveno-proizvodnih odnosa)⁵⁸. Na to su se Valentinove nogice, semenke i kokice, doktorske disertacije i Mengelove viljuške, osmehnule i čuteći uzvuknule: Pa to je žanrovski neizdiferencirana proza, nerazumljiva

maštarija, karnevalska parodija koja istovremeno i kritikuje i slavi predmet podsmeha, ha, ha, ha...«

● Cestitam, Kafkese, zaslужili ste odličnu ocenu i povratak na početak: pošto je Merilin Monroe, analizirajući vaše stvaraštvo, napisala da je oralni seks stvar ukusa⁵⁹ i da Slatko, Slano i Bljutavo, kao Vizija, Otkrivenje i Gh nos i s, u vašem Delu ishode iz...

— Znam, znam: rekao bih da smo svi mi sisari. To je naš identitet, odatle dolazimo, kuda idemo, što-šta volimo?! To mi je poznato; rekao bih — kompot od šljiva za troje (četiri glavice kupsa), peta glavica kelja (marketing inovacije), taksena marka na kraju; rekao bih — groteskni Weltanschauung, hotimično iracionalan, zbrkan i nekomunikativan, karnevalska parodija koja istovremeno i kritikuje i slavi...

● Znam, znam, to ste već kazali. I šta sad? Došli smo do kraja, vi ste gotovi, a ja nisam osetila baš ništa. Zar vi TO tako radićete? Nedostizni Džojez Luis Kafkes! Zar je moguće da ljubav uopšte nije prijatna, već samo beličasta, lepljiva i vlažna?...

— No co m ent. Uključite video, vi ste dete elektronske revolucije, ali pazite da opet ne nasednete lažima onog mračnjaka Kodera fon Damjanenka, njegovoj magarećoj *Mreži čitanja*, njegovom imbecilnom Planu. Najzad, ipak morate biti zadovoljni: naš razgovor je bio prisran i plodan, Intervju je, dakle, začet: sad znam da neću ostati bez potomstva (mój naslednik⁶⁰, moja prababa⁶¹ moja najveća tragedija⁶², rodiće se u Novom Sadu 29. IX 1956, gde će se školovati i živeti barem tri decenije. 1983. objaviće proznu knjigu *Istraživanje savršenstva*, a osim proze pisac književnokritičke i književnoistorijske tekstove. Možda će njegov hedonizam, njegova sklonost ka ženama, kocki, skupim stvarima, dobroj hrani i piću, onemogućiti ono božansko, ono istinski uzbudljivo u njemu da se izrazi; možda, ali...

● Pssst! — prekinut sam tih to groteskno-karnevalsko-pa-rodijsko trabunjanje i izašla u mrklu, belu petrogradsku noć. Bila sam nervozna, spokojna, nezadovoljena: taj senilni mladić sve vreme je balavio, mučio se i podrigivao, a da zapravo ništa nije uradio. Razočarano sam pogledao dole: crvenkasto-crne pruge presecale su Zemlju, zelene paljulje padale su na džinovsku rakovu kućicu, više ništa nije bilo važno. Moj svemirski brod plovio je ka sazveždu Labuda i ja sam, naslonjena na komandnu tablu, razmišljala o svemu što je prošlo, ili će tek proći. Ipak, pomislih, nešto je još uvek važno: Intervju je napravljen, začet (kao što je i genije konstatovao), bez obzira da li mi ga je u stvari podario Dž. L. K. (u džin, rak, ku.), K. fon D. (na samom početku, u hotelskoj sobi) ili Plan (Ibidem). Kada se jednom, kroz devet meseci ili devet godina, bude rodio, mali Intervju će početi da napreduje, raste i da se razvija, i do ugovorenog roka (9. V 1845.) imaće 15-20 kartica, pa će, najzad, Udruženje ribolovaca moći da ga objavi (u časopisu *Polja*, ako se ne varam). Već sam ga⁶³ zamišljala, moje još nerodenog čedo, moj ljubljeni Intervju, i te misli kompjuter je materijalizovao u obliku foto-dokumenta koji su...

— Čica-Miša, gotova je »priča« — prenovo me je iz razmišljajnog metalnog glasa Hijoerimusa Boša, i na njegovom ekranu pojaviše se pomenuti foto-dokumenti⁶⁴:

